

การเฝ้าระวังอันตรายที่เกิดจากยา HAD ในแผนกห้องคลอด

นางสาวพาลินดา สาแล
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ ๑๒ยะลา

๑. หลักการและเหตุผล

ยา HAD หมายถึงยาที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดอันตรายแก่ผู้ป่วยหากเกิดความผิดพลาดในกระบวนการบริหารยา อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้ป่วย หรืออาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้ ในหอผู้ป่วยห้องคลอด ให้บริการทางด้านสูติ - นรีเวชและทารกแรกเกิด ดูแลรักษาพยาบาลมารดาระยะตั้งครรภ์ รอคคลอด ขณะคลอด และการดูแลทารกแรกเกิด และในบางครั้งมีมารดาตั้งครรภ์มีภาวะเสี่ยง เช่น ภาวะความดันโลหิตสูง เบาหวานขณะตั้งครรภ์ ซึ่งบางเคสพบว่ามีความจำเป็นที่ต้องใช้ยา HAD ดังนั้นการบริหารยาอย่างถูกต้อง รวมถึงการเฝ้าระวังติดตามอาการของผู้ป่วยขณะให้ยาและหลังให้ยา HAD จึงมีความสำคัญ เพราะหากพบความผิดปกติ ทำให้สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยและรายงานแพทย์ได้ทันที ทำให้ผู้ป่วยมีความปลอดภัย และสามารถป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากยา HAD ได้

ปัจจุบันในหอผู้ป่วยแผนกห้องคลอด มีการบริหารยาโดยใช้ป้าย IV สีขาวและเขียนชื่อยาด้วยปากกาสีแดง นอกจากนี้จะมีการแขวนป้ายที่เสา ทุกเคสที่ได้รับยา HAD เป็นการระวังความเสี่ยงระดับหนึ่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ห้องคลอด เล็งเห็นว่าหากมีการเพิ่มรายละเอียดของการเฝ้าระวังความเสี่ยง เช่น ข้อบ่งชี้การใช้ยา สิ่งที่ต้องติดตามระหว่างได้รับยา HAD อาการผิดปกติใดบ้างที่ต้องแจ้งแพทย์ทันที และการรักษาเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉินติดที่ข้างขวดน้ำเกลือ จะทำให้พยาบาลทราบถึงอาการที่ต้องเฝ้าระวัง จะทำให้ลดความรุนแรงจากผลข้างเคียงของยา และทำให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากการใช้ยามากขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อทบทวนแนวทางการเฝ้าระวังการใช้ยา HAD
๒. เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนและเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากยา HAD
๓. เพื่อสามารถติดตามอาการไม่พึงประสงค์ขณะและหลังให้ยา HAD หากพบความผิดปกติจึงสามารถรายงานแพทย์ได้ทันที

๓. เป้าหมาย / ตัวชี้วัด

๑. อุบัติการณ์การบริหารยาผิดพลาดเป็น ๐ ครั้ง
๒. อาการไม่พึงประสงค์ของผู้ป่วยขณะได้รับยาและหลังได้รับยา HAD เป็น ๐ ครั้ง
๓. ความพึงพอใจของบุคลากร ร้อยละ ๘๐
๔. วิธีการ/รูปแบบการจัดการความรู้
๕. กระบวนการจัดการความรู้ (Share & Learn)

ผู้เล่าเรื่อง	การแลกเปลี่ยนความรู้ (Share&Learn)	เทคนิค/วิธีการ (Action)
พาลินดา	<p>การรับ order</p> <p>- บุคคลกรคัดลอกคำสั่งในบันทึกการให้ยา HAD แต่ไม่ได้เขียนชื่อยาด้วยปากกา สีแดง</p>	<p>- คัดลอกคำสั่งลงในบันทึกการให้ยา HAD ใน Med Record</p> <p>- การเขียนป้าย iv ให้เขียนชื่อยาด้วยปากกา สีแดง ทุกครั้ง</p> <p>- ตรวจสอบคำสั่งยาอย่างละเอียดทุกครั้งหากมีข้อสงสัยให้สอบถามแพทย์ผู้ออกคำสั่ง หรือหากสงสัยเรื่องอัตราส่วนการผสมยาให้โทรสอบถามเภสัชโดยตรง</p>
	การเตรียมยา	
	<p>พยาบาลไม่ได้ตรวจสอบการให้ยาจากพยาบาลอีกบุคคลหนึ่ง Double check ก่อนให้ยาอย่างเป็นประจำ</p>	<p>- ในการเตรียมยาให้อ่านคำสั่งและขนาดยาให้ชัดเจนและตรวจสอบการให้ยาจากพยาบาลอีกบุคคลหนึ่ง และควรอ่านฉลากยาอย่างน้อย ๓ ครั้ง คือระหว่างการเตรียมยาหรือจัดยา ก่อนให้ยาและขณะที่จะทิ้งภาชนะบรรจุยาหรือนำกลับคืนที่เก็บยา</p> <p>- การเตรียมยา แบ่งยา คำนวณขนาดยา และจัดยาที่ต้องระมัดระวังสูง ต้องบันทึกขนาดยา อัตราส่วนผสม</p> <p>ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องโดยให้พยาบาลอีกคนเป็นผู้ทบทวนความถูกต้องกับคำสั่งแพทย์ หรือมีการตรวจสอบ</p> <p>- กำหนดให้ยา HAD form iv fluid ต้องใช้ infusion pump ทุกครั้ง</p> <p>- ยาHAD ที่ต้องให้โดยการหยดเข้าหลอดเลือดให้ติดฉลากที่ระบุถึงข้อบ่งใช้การให้ยา , สิ่งที่ต้องติดตามระหว่างได้รับยา HAD , การผิดปกติใดบ้างที่ต้องแจ้งแพทย์ทันที และการรักษาเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน</p>
	<p>การบริหารยา</p> <p>พยาบาลไม่ได้ตรวจสอบชื่อ-นามสกุลผู้ป่วยก่อนให้ยา HAD ทุกครั้ง</p> <p>-พยาบาลไม่ได้แจ้งอาการข้างเคียงของยาหรืออาการผิดปกติที่ผู้ป่วยต้องแจ้งให้พยาบาลทราบทุกครั้ง</p> <p>-พยาบาลมีการตรวจสอบบริเวณ iv site เวิร์ลละ ๑ ครั้ง</p>	<p>- ก่อนให้ยาต้องมีการยืนยันความถูกต้องของผู้ป่วยอย่างน้อย ๒ ข้อบ่งชี้ โดยการถามชื่อ-สกุลผู้ป่วย พร้อมดูป้ายข้อมือ</p> <p>- ควรแจ้งอาการที่เกิดขึ้นหลังการได้รับยาและอาการที่ผู้ป่วยต้องรีบแจ้งแพทย์และพยาบาลรับทราบทันที</p>

	เจ้าหน้าที่พยาบาลจัดกิจกรรมทบทวนความรู้เกี่ยวกับข้อบ่งใช้ของการใช้ยา	- ติดบอร์ดให้ความรู้เกี่ยวกับข้อบ่งใช้การใช้ยาสิ่งที่ต้องติดตามระหว่างได้รับยา
	เช็ควັນหมดอายุอย่างสม่ำเสมอ	- เช็ควັນหมดอายุของยาที่มีอยู่ภายในแผนกทุกครั้งที่มีการเบิกจ่าย รับยาจากฝ่ายเภสัชกรรม เข้ามาสำรองไว้ใช้ในแผนกบริการและตรวจสอบซ้ำทุกครั้งก่อนให้ยากับผู้รับบริการ ตรวจสอบยาสำรองต่อเนื่องทุกเดือนเพื่อตรวจสอบวันหมดอายุและส่งคืนแจ้งแลกเปลี่ยนกับทางเภสัชกรรมก่อนวันหมดอายุอย่างน้อย ๖ เดือน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

๑. มีการรับคำสั่งการรักษาอย่างถูกต้อง และลงบันทึกในใบ Med record อย่างถูกต้อง
๒. มีการติดป้าย IV สีแดงเขวนไว้ที่เสาน้ำเกลือ
๓. มีการติดป้ายที่บอกถึงข้อบ่งใช้การยา, สิ่งที่ต้องติดตามระหว่างได้รับยา HAD, อาการผิดปกติใดบ้างที่ต้องแจ้งแพทย์ทันทีและการรักษาเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน
๔. การมี Double check ยาก่อนให้ยา HAD ทุกครั้ง
๕. พยาบาลมีความรู้เรื่องอาการไม่พึงประสงค์ของยาแต่ละชนิดมากขึ้นทำให้ป้องกันอันตรายที่เกิดกับผู้ป่วยได้